

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

MUSTAFA IRGAT

AİT'SİZ KİMLİK
KİTABI

160.
Kilometre

160. Kilometre - 080

Ş İ İ R - 0 6 8

Ait'siz Kimlik Kitabı

M U S T A F A İ R G A T

Birinci Baskı YKY, Mayıs 1994

160. Kilometre'de Birinci Baskı Eylül 2018

Dizi Editörü: Ömer Şişman

Editör: Ahmet Güntan

Kitap Tasarımı: Ömer Ozan Erdoğan

Grafik Uygulama: Mahmut Sefa İpek

Dizgi: Veysel Oğulcan Tünay

ISBN: 978-605-2139-19-6

Sertifika No: 35248

Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık

Gümüşsuyu Cad. Topkapı Center, Odin İş Merkezi

Sertifika No: 40200

Bütün yayın hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Sakızgölü Sok. Akın İş Hanı, 6/6 Kadıköy, İstanbul

www.160incikilometre.com

iletişim: iletisim@160incikilometre.com

160. Kilometre bir FİDANVSİŞMAN yayın dizisidir.

MUSTAFA İRGAT

Suret Dönümünde
Bir İlk Dosya Döküm

AİT'SİZ KİMLİK KİTABI

160.
Kilometre

KİMİ
“PARÇALAMALAR SİLSİLESİ”
ŞİİRİMSİLER’İ

- 13 Temsil Edilemeyen’e
- 14 Had’
- 15 Cam
- 17 Pıhtı Canı
- 19 Osiris Merdiveni
- 22 Yaralı İyileştirici’ye Bir Mandıra Havası
- 23 Yalılar Meseli
- 26 (Hür) Şeref Bakanlığı’nın Bahçesinde,
Eşref Saatinde, Ölüm Silerken İmzayı
- 32 Kam Makamı’na Krank Mili’nden Yol...
Turgut Uyar’a
- 34 Çentik
- 36 Ters Nefeste Beklemek
- 44 Bir Yedek Ebucehil Karpuzu’na
Tırnak Yoluyla Mektup Kazıyor
- 46 Sular İdaresi’nin Ordan
Mancınıkçı Yummacaları
- 49 “Karıştım Başlamayana”
- 51 Sazlı Damın Tıkırtı Almaz
Kısa Türk Sinema Tarihi (Bütünlenmemiş)
- 53 Aşk-ı Sünni
- 55 Bugün Kilometre Taşları
- 57 N. de Staël İçin Galata Köprüsü

- 58 Üst Üste (Bindirme) Çekilmiş
(Dağar) Fotoğrafına İlişkin Mesafeli Mesel
- 60 “Umut, Dizgelerin Ardında Yatan Gizil Şiddetindir”
- 62 Bir Mektup (1980)
- 63 Bu “Şiir”in Başlığı Artık Çoktan
Kayıplara Karışmış Bir Özel İsimdir
- 65 Michiganlı Ölmüş Şair Theodore Roethke’yi
Okurken Katlanan Sadelik: Kasım 1975
- 66 Gözdağı’na Karşı Gözdağı Şarkısı
- 69 Ayrılık Şiiri
- 70 Adam Anatomisi
- 72 En Yüksek Yükseltilerin Birinden
- 73 S. Dönüşü
- 75 At Gözü
- 76 Parçalanmış Minyatür
- 79 Türk Motifi

*KİMİ SORULARA
KİMİ YANITLAR*

- 83 Proje / Proje Konusundaki
6 Soruya Bir Melez Yanıt
- 87 Atış Serbest Bir Soruşturma

***“Bağladılar; tespit ettiler; urganı boynuna geçirdiler;
ve kahrolası saatin darbeleri teker teker başına indi.”***

**Robert Stein’la birlikte,
6 Eylül 1982, akşamüstü. Asmalı mescit.**

***“Kâh düşe kalka, kâh sürünerek geldim bugünlere
Şimdi burda yatıyorum, burda, Halikarnassos’da.”***

1975 ya da ’76 yılında, İlhan Berk’le gezerken, Bodrum mezarlığında görüp okuduğum-uz bir mezar yazıtının iki-üç sözcük değiştirilmiş hâli.

kimi
“parçalamalar silsilesi”
şiiirimsiler’i

*Bu sayfalardaki “parçaların” büyükçe bir bölümü, (“Baş üstüne!”)
Ayşe Şiir’e ve/ya da dostlara ithaf edilmiştir.*

TEMSİL EDİLEMEYEN'E

Soluğunu aileden birinin soluğunda duydu, anısı ten kimya ve katran safra meleşti uç-uç; günü toz içre kaydırılan toprak tabut, -yönü havzapol yerine geçmiş kuyruklu bir külyıldız estikçe denizi yağın revnağa, yürü yâ kulu'm.

Arrrruuuuuu tüneli açıkken çünkü, kurum es'inde birbirini kesenlerden aslına dönemiyordu ülkem. *Ve yazıklanmanın kamburu* karşı kıyıda kalmıştı; sırtından dolunay bir sırt izleniyordu fazladan.

Beynin sessiz bir bölgesinin adı sanki *ayna*, katı bir tabaka, kendini dümdüz aşırtnmış sayıyla kendimize gelelim diye, yüz yüze.

- "Hem ölümlülük ölümsüzlük söz konusu mu hâlâ?"

1991/93

HAD'

“Terk edilmek suçu anlayımı çürütüyor özüm sözsüz göğerken
ayak bacaklı biralarca hödük giyim kuş öttüren arasında
gerin bir çıkıntı. İskeletin dikiliyor orospum hız nerede
düzelim kemiği eritem, derimizi dilimizden kana kana soyalım —

Buyruklarım sana lâıyk iktidar belki vardır kucak kucak
Rahman köyünün artık araşmayanında böğründe ve kalınca
gerçekte musallat fikir dedikleri emeğe çilemek ihtirası —
Mektuplarda geri çevrilen vakti aşıp varınca, sultanlar
mısınız ki diş fırçasına sarılı kâğıtta dudak zehiri isimleri
telaffuzu cepten çıkarılan ölüm maskesi yüreksöken’le aynı —

Ne kadar düzgün çakarsanız çakın kapıkulunuz duvarına nafile
ol yüz’e parçalanıyor mecaz-ı mürseller silinmez güneşte bok’u
son okuyan iyi okur’muş yaraladığımız bedeni zaten açıkta yara
düştü! Çukur açıldı önce uyurgezer kafatasımızda bir mum taşı
yüzdürmek! Had’dimizi söndürmeden siper etmeden sur diplerinde.”

Hiç varlığa yapamazsın kırılmak suretlisin
gün haykırtın çiçekdürbünü yarın düşün cenin —
Ve hayattan balıklama atlıyan cinsiyeti
o taşa çakıldıktan sonra örtülür büfeyle
demin çıktığı pencere kişiye mehrem diye

– *Şimdengeri bir sahibhuruc halince sındırğı
dolanır Kadın Çıkmazı olarak sokağında.*

Rum kapı açık başsağlığı dileyen karanlık:
Neden kıydı? Aşktan düşüt kördük, eşit gördük
yatay huzmesiyle inen dirimi perde perde
göz nefesine doğru açıldı vücut çok geç yazık
kaldırımında yerini aldı ceset, ekaliyet

– *Tabutuna isim sorar sonsuza engel duvar
karşısına dikik oysa uzay izli bir ayna.*

Bu genç kız çıplak kapağını dille kaldırıyor
cihanşümul yarası cam size kesik bakıyor
onun için yüzünüz kabuk bağlamış dölyolu
kaşıldıkça kaşıyasınız gelir kanattıkça
dikişiniz de patlar sırtırsan sünnet oğlu

– *Öylece mor ve kızilötesi ışınlam yazar
göçer arz konar gök arası kalem niyetine.*

Kubbealtı can can söylenir hayalhıraş çocuk
toplar bekâr'ı bâgî'yi berdar'ı ki İstanbul
sende sahte paralarla sahte kimlik basmalı
hem de çekip gitmeli ters dalgalar gönderip nûn
batmakla kalan kayığın girdabına sevgili

– *Kurşunlanan insan fayrap ettiğinde neşeli
na! Hunilerce yükseliyor meram, deliktetik.*

PIHTI CANI

Hülya biçilmiş kap tan
seviş işler ikiz sanrı:
Biri baştan kopuyor kitabı
itilen sırt ötesi ve deri.

Yokluğa meta'm iliştirin
yaratık anlatmaya tanrı'ya;
anlamı tür eden, tutuş edim
serebellum şekli parabellum.

Melek bizden sonra gelmedi
cehennemi çalışana kasnak,
o'nun için dokudan gitmeli
yırılırken tahta ebru bacak.

Aşşş'kı yüzüme gaste de kodular
okur, beynini taşıyorum gebeş, ilk
Yardım'da sonumu da kazıyacaklar
zulmeden eksilmez hiç genelkurmay.

Gençlik sofrasında işte sade,
ortalık yabancı dil kadar kara.
İnsancıl böğürüyor kurşun yemiş
aç mezarı çakalı balıkçıl eşliğinde.

*Vahşi.....söz kesti.....bekleyiş
.....sineye çekip boşaltmış şehvetini
imgeleme.....karşımızda değil...bengi
yörüngeleri gayba kayıtlı uyum kaymış —*

Yatarken buzdan Boğaz'a sokacaklar seni
ve buzun üstünden bakacaklar yüzüşüne
jet hızıyla gidişine güdümlü köpükten
ama camgöbeği bu kubbeden çıkış yok asla.

OSİRİS MERDİVENİ

“Ozganlar ne işe yarar gök erbeziyen?

Vücutlar özünü ikiye katlar

ve yayamazken ‘sahte kâr’ım diye —

Yokluğunuz kısmetin yokluğudur

yaşantı vefat etti çün hizmetçi

tehlikeli gözün aydınlık olsun.

Zamanın orası bir kalıp sabun

maskeni yıkamak için her sabah

yoksulluğun silersin parmaklar mum.

Göden devinir mi hiç onaşmakla

ya tecim uçlanır mı tam aykırı

yeraltı kurşunken kanat aşırı?

Gürlük yetebilir takı istemez,

mezra akıtır başyurtta adamcıl

Maçka’ların seyri değişir’e dek.

Osiris kardeş, merdivenin koca.

Kaplanan humus tırmanan kimliği

tanrıdan böyle koptu örgen örgen —

Kükürt havada cenin süvarisi,
ay beyaza kesen kemikler dışı
bir bebek doğar kırmızı limondan.

İnen çıkan sayfayla anlamdaş yas
Akşam yıldızını örtünce usun
kılıç artığı 'tabut' yüzey çöktü.

Sandık tıka basa taş dolu kuka
tükrülürken bir rahim Marmara'ya
kanını tarar, dalga saçlarını.

O kimsesiz hülhüle dilin banar
ki yankır sinir alacası fiske
vurursan yılın bingıldar güneşi:

Ateşten çıkartılan yarı yanmış
tüten *dır-lık* buluta gizlenmiş
geçmezse okunmaz dirilen et'i.

Çiğ bir parçası sana pişmiş de düşer..
İlik kalan imgeyi de yesene
ağzında emsene garipsi tadı.

Tenim bir gümdür hoş gelmişsin toprak!
Delta'da harfi ağır iskeletle
askıda âşık salları en güzel gün

koşul bugün Ukkaz panayırına
yineler yinelemesini üç kez:
İlkinde yaratır boş bir coğrafya

ikincisinde dönen suret soğur
üçüncüsünde 'tutulmayabilir'
elin dağılır, *Fahrenheit 451*

.....

Bir gaptten atar şafak on dördüncüde."

1991

YARALI İYİLEŞTİRİCİ'YE BİR MANDIRA HAVASI

Sürü'den ayrı söylenen

Meczubunun aynasını harabatta kırdılar
sır saçıldığı odakta sevişir haç, balık.
Bu göz bir varmış, iki yokmuş eriminde kızım
limanı seçilen kentler diline dolaşmış
rengi azan toprağa şimden konuyorsun sen.

(Arada perdesi sonuna açılmış sağır kahır
ölü kulaktan ölü kulağa fısıldaşırlar:

– “Yorgi, Kemal’in Devlet Beden’i nedir?”

– “Dolmabahçe’nin ta dibindeki çalıdır”

– “Peki ya o ger çek liğ i gören nedir?”

Kimlik ikizinin omzuna ‘kalan’

tek azınlık kanadıyla dokunarak:

– “Atmaca pençelerini çıkarmış

bir padişahın sırtına binmiş

altın yeleli yalazdan bir aslan.”)

Boşluğuna âşık hayvanca sözsüz dolarak uyurdun,
olasılıklar çıldırttığında bilemezsin insanı...

Zaman kâdir-i mutlak, bir ayaklı otomat

yazmak gelmez içinden - - bitsin sarıl ki götgâh

dikili kemik çatırdayan kiriş; gök’e takı, isim.

YALILAR MESELİ

'Unutucu anı'ya, yanaşma.

I

"Bu mu?" der, alnını kaldırarak altın yaldız yalı tavanını gösterir çocuk (sürer yüksekliği yıllardır küllü ve basık)
"Evet," dedi babası (ne sorulmuş sorunun hangi yanıtı niçin gerektirdiğini de bilmeyerek) "Kazıklanan halk boyu göksel"

Karabasan eser. Paşa korusu kar kaplıdır. Ten sıyrıla sıyrıla mülküne çıkar bir kadının, adaleti damızlık dağıtmak bisokum kargış düzümlü dizilmiş koyunların ufkundaki kan kokulu semte.
"Gülistan" bir kızak, bir kıl çadır belleği yüklenmiş yolluk şarap tortusu kefeni bayrak kayar iki başlı: Tahıldan ve kavruk.

Ötede, odun kırar ödüntürk'ü (gurbetinde ağaç olmuş)
indikçe ensesine çeri kütük (hasretine balta olmuş)
özü perdeli dilin kıyarcasına (hikmetin arazi olmuş)
tekmi veriliyor kelime-i şahadet getirenlere sanki
kalp padişahan dünyası kesilen akçe, yuvarlanan kelle.

II

Yüz tutuyor leb-i soldukça loşlaşan deryaya ergen, tek kalınca sakallı şerif odasında ve cam arasında تنها “Baba” (halat atmış sehpa) “Bun” (zakkum açmış bulut) başlıyan yağmur aynası tanrıyı aynada donduruyor ezelden infazların hızlı salgısı sepillerken her babayı birörnek.

Onun için esas duruşundadır bir patrona Stenon üstü sapsağır toprak çalkantılı bir yaşmak adını çağırır, hecesi gözakı işer. Oturak ellerinde eyyam ağaları dolanır selamlıkta cüceleşmiş parmak namlu şakakta koşturur çevrelerinde gölgeleri dörtnala. Haremlik ulur. Kapalı kurt ağzımızı okuruz suda. Acıyı bir deniz-anası yerimize çeker. Orgazm büküntüsü lop güneştir o. Gecelemiş.

Beride, peçenek yüzüslü kızıl karınca atlılar belirse de menazırını olanaksıza yansıtan bir tınlayışın kıyısına tırmanamadılar! Diklenemedi putperest mekân boşluğunun Yuşa tepesinde dönen bir ölüm-direği ucu zeker’ler dolu ve seyre gelenlerinin hepsi, kıyamete beşinci düldül rahmi.

•

III

Iraklaştıralım! Çemişkezekli'nin de nasıl nefes aldığını duyalım.
Bir erken gömölme saplantısı kanırsın minnacık tabut pencereleri
(Onlar ki Ortadoğu'nun cumhurbaşkanı yalılara dağlama resmi ninni)
hacamat yaptırsın sofı sultan'dan yana cesetlere; meram doğrulsun.

Birbirine ayarlanan omurlar ağarsın kâğıdın inceliğinde
yanık yüreklere şeftali sunan kendinin oğulları hortladıkça
söylen misin yine dikerim diye bir gerçeklikten bütünü yırtmayan?

1990

(HÜR) ŞEREF BAKANLIĞI'NIN BAHÇESİNDE, EŞREF SAATİNDE, ÖLÜM SİLERKEN İMZAYI

– “Bir parçalanmamışlık olabilir.”

– “Ama, insan kalbinin içindedir.”

I

Boşluk etten kıvılcım aldı, ayna buruna dayandı
parmakları boş andı, ay lekesi sağanakta şakıdı;
yoksul belini getirme oyunu sesinde yağan ışıık

zulmetin perdesiymiş, gözün gözünün obartısı örgütlü
zamanın tohumuymuş: Köksap uğramış kâğıda mecazsız
hızlı hızlı konuşan okul öğrencilerinin lehçesiyle
alenen mezhep değiştiriyorum ehli bir on yıla rağmen
aslı olmıyan bir kelâmı yüklenmiş yürürken divaneliğe

fütüvvet yaygısı yüzünden yaya kaldığım hayatta
kaç yol! Sirtında yatağıyla *nerdeyi* fırlatmıştır o
dövüle dövüle genişlemiş, nerdesizce *piyanisimo* yitmiş.

–

Bu ölümdə bahçe ‘giymen’, silme siyah tuşlu edimdi
ezgisi çok eski: Aç kutuyu, söylet kabulüm sürmeyi
dizemkez ibliscil aksak, tabut çivisi usulleri, sun

gebeliklerden gebe bırakılışlara kuyrukla, ten-zede
bir erkeğin şişayak Allahını birlikte kutlamalıyız
ahmak! *Narthex* kamışını dış kulak denetiminde çalıp da
yakışmaz Kulaksız ezanında izinsiz dolaşp çırak çıkmak:
Kalfa gönlü ya da alçaltmamak, ustasız ve tepetaklak.

Vb... Kavuştak belleği sencileyin türevi bekletilen
ümme yarıncı cim karnını, ah arkadan noktalandı daire
banknot dilleri siftah, yenircemi yalarken dil oğlanları.

III

Gök es'i dört yönde: Tavanda, zeminde, siste, sokakta
kezzap girdabında; adsızlıktan çıldıran alkol imgesi
yangın bir bakış, firavunca dalış, ıslak uyaksız çalkalanış.

Peki, o o iddiayı niçin boynundaki o ipe uzattı, çekti?
Hemen cinsi idi, ham hâlde fahişeydi, hep kimsizlikti;
ekmeğin ağzından aslanı kapıyor ağzındaki arslan ali.

Ne mi yaşıyor? *Serotonin*, ha! Açısında dar ve ağacının
tünütetik evrenine asılıyor yalnızca, bebeği aşırımı
beşik sallıyor eşraftan yer şahbazına, darbeci cücenize.

Vs... Aydın putu toplama kampı casusu akıl battıkta bile
düşünüyor güneş paranoya serüveni; doğmuyor da üstelik
bir cevherin sarılma isteğiyle bunaması, aşk cumhurkrasisi.

IV

Bir Bok Şeyi Başkalaşmayan Karların Erişiyi beden'im
ısıt eşeysiz Yesevi erimini, dinsiz töreye göre cinsin;
hikmetine cevabım muttur, derken balmumu kanaması beynin.

Ve eğleşmemekten suçlu, eylemi ceza mülteci yurttaş
devran abazasına, bızırını dola, zevkinden çarmık ger;
düğümü zor atılan mekânın çiğneyip yuttuğu fercini de
sakın, n'olursun, donatılmış bir dübüre daha kiralatma.

Hiç ummadığın zarfsız kayar varlık sonra düşü azmalara:
Çocuk uçmağı tutaraklı tülbentle titreşen ikona doğada
uyumayan aramızdaki *ben*'i artık kaldır uyanınca ortadan.

Bu bahçede ölüm 'soyman', silme beyaz tuşlu edimdi
yaşsızlığın sini: Ego, zat-ı devletle indirilen imdi
üst üste yığılan oğullarca yankırken şiddeti düze
karşıma sırtlangiller kokulu bir Baba Korku dikildi.

Açılmam sandığım bir yelpaze denizinde küreksiz yüzen
kayığın dümen suyunda salınan ananın çarşafı patladı;
ne 'dul cennetin esintisi'ki ne değer, ölçü, yargı kaldı;
dalgalar döndü ve kesilecek başın düşeceği ufku gösterdi.

Dalaktan biçimi yontarken derviş ve duruşun terbiyesi
muhtaç sanları da okuyana çifte kavrulmuş kip bildirdi.
Ey elde edilmiş gizli anahtar sahibi elde edilmiş münkir
delikli Âdeme kilidi çevrilmiş anlaşılır madde öğrenmiş'i.

VI

Palazlanan egemenlerin ille döküntü saydığı eşik ardında:
Göze bu gözdağı veren, abece'sizlerin *De* yazdığı şu uçta
devrik kapısını cümle yapmış direnirken intihara çoğun tek
sorarken varoş dadaşına: "Neden orda öyle *de*, burda değil?"

Hurufat değiller. Tümbütün uzuvları sünnetli ama rengi aynı
akmayı taşarlar cellat çeşmesinden aşağı yayılarak dünyaya
bahçe düzeni vahaya: Orak çekice birebir sönmüş yıldızlara, *ko...*
Yedi horlayan ceddin de çenesini yeni gen'e bağlarlar: *Presto!*

1990

KAM MAKAMI'NA KRANK MİLİ'NDEN YOL..... Turgut Uyar'a

Askıda kılış

Saldırmanın düzzüne aday yaranın İstanbulistan perdesinde dostluğa uzanan eli (kurtyeniği) el sıkarken kuklasını gizlerse büyü akacak ip parmakta durmaz: Toplar, ikiz leşi sarkıtırır.

Arada bu aplık aşkı varsa, sönsün. Avara kasnak işleyen o erkek hormonu kullanan kan için de, babayı yardıma çağır. Ki, canına kesileyim tekliğim izken, düşümü emek enenmekse anlaşılır intihar süsümü öpüp belirsizliğinden sıyrayım.

Böylecene örsekliliğimiz hiç değilse söze engel çıkarak coşsun. İki meşrutiyet kollu bir cumhuriyet salıncağında siftinmenin kalem kazığı arpalıklı ve gövdeli sömürü yazısını oranlarken yıldırım yemiş minarede kendini zangoç çanına asılı bulursun. Askıda kılış! diye koparsın kıblesi ağır dağları doğuran iri uç bozgununda yedi kapalı kapılı kitap derisini sırtına çekmiş, resul düşünce

(tepeden bakana bilenerек vire gitmiş, Katavasya Cavlak)
balonunda jetler uçar, Mehmetçik uykudan çırpınarak uyanır.

Bir dönem aynasına daha evrilirsin, takla! Tenince, nah yanılısama! Ona saltık artıksam, zülfikârın gölgesi donarken gözyaşı dikilmiş Hamza Denizi giydirilmiş, donanma çiçeği yakasız boyunlara ilişen süzülürce teyelden kırık kemik koşuk'u esnetmekle görevli bulut iskandil ettiğiniz beyinde, külrengi sürü gen zırhlı istibdat'tan hem zoru besler (hep buyurur) hem Makat'a Bandıralı Taht'a oturur.

Sen kalk ümmet evine gömülü karanlık kişi, dalyaparak kalabalık surat, çarptıkça zihnine gece yarısı kuşluğunu kuğur, gırtlak temizle: “Beyaz üzre bizim de pençe bir fermanımız..” yoksa önce size oyum, yaradılış karinesiyle boğuşan Auschwitz uyruğu

sonrası nur indi mahşere. Galip Dede’si karnında şeyheyn koşturan kubbeli diliş bol rahim bir ana, ısırgan kabarcıklı gaz ışığında sırata batacak, alaca-gömüt-bulaca, çalışan fakir tabaka gösteren tasvir örtüsü baştan ayağa Tokat Ağacı’dır; yüz yılı çizilmiş memlekette bir nabzı vurur kurabiye ağzımda, ne yutabildiğin ne tükürebildiğin, çıkakında oluk oluk, soluğunda boğum boğum kibrit sulu dip derişik akıntılar kökleşir, dökülür elhamdülillâh!

1989

ÇENTİK

"Kırk yıldır bir tek vakt içindeyim"

Bulunmama yolunu tepiyoruz yoksa varsa *enverland*'da
tren raylarının birleşip sonsuzca yelken açtığı denizde
aşağı yukarı serbestlik bu, dışa dönük acı âlem sıfatıyla

susa ve kalan tabiatı sinir uçlarınızda neşeyle sıçratsam
haddeden çekilip ateşe atılan bir yağmur altında cenahsız

dudu dilli bedeni de boğdururlar kana kamutay kanalında
bir manda inlemesine uyararak hep *consultan*'la çiftdeşenler
dipçik biçimi organınız doğuyor, başına ki buyruklara yumru

komünizma hayatın tadıdır bağışlanan bir umma, belki de
kazılan tünel iki ağzı kapalı geçmicek ol örnek sanrı

sürçüş ayaklanması ortalama gamdan yarım kulaklıya nota:
Manyetofon! Nevri döner ya, canavar çıkıntısı düdüklü balkon
ekber korkuluklardan görü, göçüp konarken arzumanın günü

yıldız gizliliği gök ölüsünün ayrıcalığından yararlanarak
kin atomları fişkirtan etin aralanmış gözüne doğru koşarak

kalemi yontarcasına uzaya yerleşse el, sestten boyuna giden
buradan 'size tutulan ayna kılığında' tozadam yitti deseler
İştar'la soyunur musun tanrı, dokuna döner misin ten kopuk

- Neyin türüyüz sürenin hayaleti zekâya çomak sokarken karışmış?
- Tekvin etmeler tuğrakeş, kaçış çizgisi güdük, adı üstünde taşra.

TERS NEFESTE BEKLEMEK

(Ayağını sürçecek melun taşı karnında taşıyan'a sunulur)

I

Bir kılavuz ipliği ins parmaklarının ucundan usulca eğirmekle de tepetaklak dönüşten özge bir cinnetle mecnun beynimde emeklemek — burada karışmışsa oda mezarla ve sarılmışsa soluklar birbirine, mum köreltisi altında bir kenarda, mallık hissin kıtlıkta demek:

Üzönlü ilk iğdişlenmen ile berk bir konum seçilmişse sevincine, ata ne densiz büyükse, torunların işi yitirmek pahasına büyürse bir dirhem asıl kefende ve öteki kefe de teraziye sığmaz yürek; ıskalanmaz bir daha elindelik, uzaktadır fâcire anadan geçme delilik:

Masum kız, es-salâ! İşte kabz oluntusu saygın mumya yekavazda sana — yeni bir dirliğin kişilikdışı esirine topluca yükselen iskele tin uzamında sonun bulutlana, gözyaşların dizgeleşe. Gündüzü tünaydın ben-denize cürüm mülkiyeti ailegil gömölene dek, eczası dalgalanan levha:

—

Bu parça'nın "kanava"sı, Nisan 1981'de "Oluşum" dergisinde, "içine edilerek" (büyük dizgi yanlışlarıyla) yayımlanmıştı. Bu yüzden, 1991'de yeniden ele alındı ve gerekli değişikliklerle "dolaşım"a sokuldu. M.I.

*“Bu, yüzeye vuran koyun postundan yüzülen surat
(tehlikeye konan sahnedir, ifadesine dikiş at)*

*Bu, fazlalıksız sıçmıklayan anlam irisi atmık
(nazarbebeği çıkartır morgda hortlayanı artık)*

*Bu yaradılıştan sapak, asla sapkın olmayan beden
(kâğıttan gömleğini iliksiz, örgensiz giyinen)*

*o, üst^{ast} ve alt^{üst} sürüklenmekte direngen, sürüsü sallabaş tümen
bir tür ura benzer dönük yeşil miğfer görünümünüzü yanıtlar, hemen”:*

Şu, işlenen cinayetin kurgulandığı yöne kutsal kapılandınız —
mürekkebin tükendiği noktadan taylam vurgusu temiz bir anı;
derken alnınızı ışıklı bir ciddiyetle alınlığa kaldırdınız —
olağan yaratının gümlemeden öte denişen bir anlık sin yazıtı:

"Ama, âmâ

göbek bağıını kesen bakıştan

dikine usyarımlı kanatlanarak

zulmediye tarihe dolanan

bir ağda tabakalar

d'okunmada mademki

tok alçıdan aç giyitime

otuz bir uçuşan elli

gezginci köküm torlak

kaportada çalışarak

gerilimi azat etmek gerek

icabında yaşamyamayan

contaya barınarak

ve sayısız kamuya

bir "elveda"! uğruna harcanışın

ertesine hem evlenerek

hem alev soyunan evlere

açık oy da vererek."

.

Şimdiki uygur türük dilcesi, küçük büyük karşılığında: Tipi İçi İni —
 abrakadavra mecrâ bögülenmesinde, doğudan yırtılan bir dölyolunun
 ıslığına iletilen aşağıdaki metnin yılanını toplayın hep bir ağızdan:

*“Doğmadan ve ölmeden değil; gelmeden ve gelip de gitmeden konuşan
 zemini bengisudan sessizliğe üleşen, sen kaçınıcı adkanmak cismi;
 sonradan karşıtını doğrulayan, çürüten ve ayrıca gövdesinde yutan
 uzayı dolduran (biz ile biz arasında) yalnız kalmamış zaman-imi”*

Çıkma
 ilişikteki illetin
 etkisiyle eytişen
 bir hah deneyi iç-
 ten güdün devinimleri
 takıp-
 takıştırılmamış hiç

böylece	gelecek
tanım törpüsü	duvarları
kazılan boş	temelde
parıltıyla	durduran
izsiz	sümüklüböcek
hacmin	ağırlığıyla
sıçrayarak	delebilmesi
çile	hane'yi
muttan	sisli
genleşmesi	tavanla

suskunluğa
kavuşursa canlı
açılarına ancak girilir —
fiilde yoğunlaşarak
yabancı acısına
boğumlanan emekçisi “bir” —
sürtüşerek patlayan eylemde
bölüneceğini de bilerek “uç”e

kalıtsal
düzgü
bekçi
sürecinin
en dolaysız
reddi
için niçin
intihar?
mahvolma?
biricik
kezliğine
oysa
yaşantıda
düşer
kuruntu
sıyrığı
düğümle
imzalı

yıldırım
 azınlığın
 kanına
konduruk
 ay-
 yıldız'a —
örtünen
 uçurum
 yazılamaz
doruğunda
 dirilmiş
 yasa
koyucunun
 osman'ı
 yatır
aktarımı
 yok
 yellenince
batarak
 silinmiş
 sınır.

III

Dünden açarken sıradan bir çekmeceyi
renkengiz tozudur ya bir beyazlık duyumu
kavrar,

neden sudan oluşan kar gözümüze karşın karadır ve göğü alır;
söz ise,

gece yarısı silme beton dillenen kulak için gizliden kaynar.

Söylenir

süreğen 'ben' bir efsanedir, kilitli adem öğecikli
oyunu kelime öncem üzerine atılmış, ey
susmalık imgesi gebe oyulmuş içerik, zar —

merkezden kaçtın bir kerre, dışbükey ayna
nefsinde bitsen yunus kente fırlıdak keşke
kin kemiğini kemiren bir armalı akış
ağışına kafeslenmiş gırtlak hayvanı
ve lehçesi yaratık yaratık yaratık.

Duyulur

sesi kısırlaştırılmış ve aşılmış; pamuk ayaklar
terkedince kemalci tayfasına has takunyalarını
tas tas erkeklik tohumu dökünür hamamcı dinazor
soyağacı akli yürürken dalları kırık, cennetlik —

mermerinde tıpış tıpış düşükler bırakarak
kubbeyi yakına iten kurnada uzun yankılarleyin
dövülür devlet sevgisinden tabanına yazgısı
birliksiz, ayniyetsiz ve bir kitap'sız taslakla
yerden bir karış yukarı çekilince varlığı, olmaklığı.

— “Nerdeyiz, nicedir sallanıyoruz Stavrogin?”

— “Düzey'e geldik, kalem değmez'e be beyoğlu'm.”

*Zarifce sabunlanan ipekten yapılma bir boyun
köpürerek katılaşıyor ve gerilerek ipeşiyor.*

BİR YEDEK EBUCEHİLKARPUZU'NA TIRNAK YOLUYLA MEKTUP KAZIYOR

(“Çeşmelerden telefon eden” *Gizli İdris*'lere)

Ha aşkım özel o liman. Terk-i derya.
Dil akarsa, yırtarsa seni. Mecnada
kal, bir apartman katı kadar uçurum.
Elinde kadeh, ayağınla sek yumruk.

Sökerler ebced'i: Nigâr ilik-peçe.
Bu yüz sizin gözünüze demin yüzdü.
Çevrende kanat çırparak batan selvi.
Kız kaçtır sünmet dizildin, çörkü erkte

boncuk oyunu ve süresince ölü-
fiyatına götürü vahiy sayarım
taklayken boşluk kıyam: Zat mülkü iğdiş
haykırarak döner bâtın, dokuma soluk.

Et çocuk, yılanı sağır parmaklamış;
anasıyla orman köşkte karşılaşmış;
– “Kabadayak bitti mi, iki şahitle
babam gitti mi?” Tutulsa güneş kambur us. ˆ

Gerisi sin haddi'nde bir öteleme
örge kullara seyri saltanat olan
aslanların gazallara acıdığı
cennet kâğıtta, hezarfen ferah bunluk.

Yedek(*) 'çıktı'(**)... Kevgir doğmuşlara müjde(***)

(*) *Hayvan mı?
Redif mi?
Hizmetçi mi?*

(**) *Nesnel felaket'e yama idam sehpaşı
takma dişleriyle gülücükler saçan
ceset geçirmez bir tabut mu koçbaşı?
Çün aramış adları ve bahtı kara.*

(***) *Âmentü ırmağını şimdi tersyüz et,
tıkladıktan havada sıkıca kavra, at,
bekle, Atlas göğünde bekle, haşrol gene.
Sonra şirk koşmakla efsun bir sokakta
"Dökersen Bacağımı Sokayım" sesli
kutduvar yazısının önünde utanç
içre düşerken şahadetin gayyasına
sorarlar Enderunlunun ağasına
tepeüstü: "Var mı gölgesi T.C.'de?"*

1989

SULAR İDARESİ'NİN ORDAN MANCINIKÇI YUMMACALARI

Şiddetle koyarız *şu*'nun iletenlerine.

I

Artık ve yanyana bile ermeni vatman hısmıyla tramvay süremez
fenalığa eşzamanlı cemaatten bir yarım köprü-adam; kafa sesinde
aşıretten çürümüş aileler hep devletli bir sarhoşlukta kubbedirler.

II

Domuzuna-şok yazısı ya da zemin beyazında hıncır martı kakası
hangisidir elifi elifine bilemeyiz, açıp Üzeyr falına bakmalıyız
dişi bir yalnız simurgun emekçilere emcek verişi örnek sahnesine.

III

Erte yeni yıl! Çaputlar altındaki Asabiye'den irin akar, yurdundan
edilmişin ağzına: "Yuğ köpüklerime bel kasası ana"! Anısı haykırınca
saralı asker ismini nasıl evser ve yüzünün yalvaç oyması ahrete döner?

IV

Taksim, mitinge bir Pazar. Derken ense kökün parke taşını da karşılar.
Ey gazileşen makadam dervişler, kör rengi asfalt yere giren pencereler
ve aynı anda, Gezi'den yukarı kışlasına kaybolur *Alipaşa*yla fuat Panzer.

V

Harfleri uşattıkça vererek bıçaklara, yaralarını akademi tahtalarına
sırr-kademdi çingen bohça, Topkapı surlarında çadırın

Ankara Hayvanat —

Yitikcenin de şanı, dalgaların zemzemleri arasında güneşlenen gölge,
toprak^(*).

VI

(Utaçıcı zevk'im'ler) Kabukzadelerin (tufandan sonra söz'e kanmış)
padişah-kurgularla fücra kalkışları daha ilk cemre kavukla düşerken
deccalın kendindeş intiharı; ki bir zenne odalık, aynasında domalırken.

VII

Tabutlar ecza Pamuk Eczanesi'nde sergilenirken, kar okunaksız yağışlı;
gulâmsı *sha'ir* kakışlı bismillah uçuran soluğuna Dev-Genç hohlamalı;
Çiçek Pasajı'ndan saptı mıydı, cinayet masasına bir karşı
meyhane kurdu.

VIII

Er geç tükenecek tahte'l-kişi'sel malvarlığın zehir zembereğinde
bu gezegen vaktin aldı allahlığın^(**); bir sevda eyeri, kopuş yönünde
başsız at acem ata binince ve at da başsız şahlanıp hant hant ötünce.

(*) Vaadedilmiş aşı! Dağ ardı üçüncü varolan dünya Hayret'e çıkacak.

(**) "Ala ala hey"! Şark'ın para birimi ah şarkı, ahacık taşıt olacak.

IX

Sular İdaresi'nin ordan damlar barut beyninin şimdi yanık damlası:
Hicret çocuk! Yollarda sürtmekten zaten iktidarı göçen kulundaşı..
Sahi, kimdi saraydan fırlatan bellek makasını, hem silkip de
atardamarını?

X

Kurtulmalıyım curcunabazlara, gülen Baki iskeletle imgelem
yapraklarına!
Vücut çevresindeki yığık mekândan değeceğim hava basıncına.
Çatı'delerek
o, o kalmıyarak yapmak da ister(***) , hakk!-tuu. Dizin dilindibinde
şaklatarak da.

1980/88

(***) Küleğlen yalnızca! 'Bizim suikastçilerimizin katli' şiir, kalacak.

“KARIŞTIM BAŞLAMAYANA”

— “Kutu’nun içi boştu, bak.”

— “Kızgın dip, doluydu dolu.”

I

Lüle şekeri perde sarınmış, böldü gider tut
canım Oktay Rifat amca geldi, kefen değiştirin!

Onu yazmak için sayfa mıstarı, mürekkep boyu
akkorluk nabzı atan karalama gerek, hokkası

batışlı güneş burgacı, anlayana tin dudağı
titreyen esin ölüşlü, etöze yükselen deniz.

Kimi oyun sonu bulunmuş, teyelsiz terzi sırrı
hangi ayna giyindikçe ışıldıyor, yansı hep ten

şimdi nasıl öğreneyim vezni ben, kalmış arzunun
‘euzübesmele’ tanesini, hâl’in gerçekleşen

zulme hazır, örtük nahıl(*) taşıyan sivil fermanlı.

(*) Bir açılırsa delili devletsiz şenlik bitimsiz.

II

Kendini vatandaş sananın dondurmacı sesi, her
akşamleyin çökmekte gıcır balkonun demirine.

Biz 'uzakta kadar'ız. Hukuk(**) gezindiren yolcuyuz;
dalgın morluk fabrikasına sırt sırta yığılınca

dünyam mülksüzmüş mühredir, harfe çokdüzen sertesen
derkenar değil gün-kepenk; kondu gece çile meşk'e

"yetmez," dedikleri beri, kukla pencik sicimleri
kılığından soyunmuşuz... Ta bünyeme sarkıt susuş

yeni bir uzuv oluyor, kalbim kafası patlangaç
yüze akan nefes verince, göğü tahtaboş çocuk

külünü üflüyor gözün, dili kesik uç kaleme.

(**) Yok! Ki dolanır şube yollar Çadır Köşküne çıkar.

SAZLI DAMIN TIKIRTI ALMAZ KISA TÜRK SİNEMA TARİHİ (BÜTÜNLENMEMİŞ)

"Lütfi Akad üvey dayısı, bu gece onu merak etmeyin; çünkü bu gece siyah beyaz, ışıklama da renkli olacak."

Kamera uyuyor görüntü horluyor ve ses veren ses uyduruk:
Seyri kuyu izlenimler içinden sessizce rahmet çekenler
hepsi kendinde sebeplendirilmiş, makara sonu zıbık severler.

Bir sen bilirsin iyi yüzerken acıyı boğulan kertenkele,
atmık ağı nice dallamaya gelin gözüken algısız örümcek —
ani kapan osuruk ekran, kaçınıcı tepeden çene'atarak geçecek.

*Düşmeyen Umut'*du ilk zar tozan, döne çakşır düşe melundram
Sevmek Zamanı'yla eşkanar; yeşilç'am puslarına koltuk gölü
mermerden ters lale kayık yonar; nakıssız hem eşkâl suretsiz

vurdumduy... Gizem'ne? Devindikçe mafyalanan sabun bir cesede
ayak basan hızı silgi kullanmadan yapıştıran çıksa kurgunun
çatlak düzeninde; süren'i grevleyen, göbek ipini kesen merceklerle.

Belki de *Ana-Baba Oteli* kaydedilse tam ası atmaca bir sabah
sünnet çocukları 9'u öten, 5'i sakat bir Nagra ağlatı sikit
hatim indirilir şerefiye Zebercet gömülürken, çat! kapı önüne.

Heves kuşum kurşun leke. Yoğun farkında duyarkat yokluğunda
tüy, pas! Ne yönetir o bulunmadığı kâğıtta karbon mekânla
kalbura dönmüş her bir dize böğürten açılmış uzay mezarsa
boş filme bakış kazınmış ve mal'a kapanmış kaba gözünüze.

1988

-

AŞK-I SÜNNİ

"– Önündeki belki de vehimdir, hiç düşündün mü?"

"– Arkadaki sessiz felaketleri düşünüyorum..."

I

Ayşe kadın sultan erkek fasulye
yoğ'un işçi o'nu yemekte ister;
dikişini dişiyle diker, şakur şükür
patron kâğıt altına polis çıkartma.

Köpekte de var, burnu solur ol-ata dizelerini:
Duygulu yayılmış ar-damardan tenasül kokusu
üstüne sade asker heykeli eken, zarar konumu.

Şiddeti kesip zort'u ağza verip konuşturmadıkça
havada katlanmış kıpkızıl ağan dil ölüyken ürür;
omuz kafesimden dünyaya düşük fırlamış minyatür.

II

“Histamine” budur, hormonu iş’te
salgısı süren idamlık gözenekte
göründükçe hayal ürünü sayılan
hep GÖDEN sahnesinde
‘biz henüz doğmadık’
kipi OTURAK biçiminde

kemiklerin Mazdak bekçisine
kefeni dolayıp sırmaz dolaşmak cesaretiyle
“Bir denizden uzaklara çıldırmanın sevinci” —
Çentilmişin taşığı ‘sanatlı insan’!

Kıpırdıyorsan,

Yi Nûn Sin kuyusuna

indirilmeden önce
hadi, sök-dur şu kapı daraltma eylemini
kan, salya, safra, dalak ve deyi niyetine:

Yüzüne tutulan posta pulu, ayna! zarf yüzlü kör doku:
Yüzünden atılan zar, lök! dönerek kor gözlü yüz dolu:
Yüzüne tutulan boya yüklü, gök! gül yüzlü kanser doku:
Yüzünden atılan körük, organ! koparak büzük gözlü dolu:
Yüzüne tutulan soyka, mülk! kıble kitap yüzlü gömük doku:
Yüzünden atılan alın, yazı! yanarak don gözlü dölüt dolu:

Söyle, içimizden dışardığımızı uzayda karşılayan söz “ne”?

1987

BUGÜN KİLOMETRE TAŞLARI

“Artık bu oyunun tadı kalmadı”

Ayıktım, kilometre taşlarıyla konuştum;
ırzına kefenli geçilmiş kız çocuğuydum;
ik'im bir arada bulunmadıkça yuvarlanıyordum;
hattın çektiğiyle,^(*) can çekişmenin kendisi.

Epsilon'u sezdirmek: Nefsin sünmüş maskesi;
“Nereden çıkmış ortaya?” sorusuna direnmek —
Alamut kalesinden kalem sarkıtan mazgal kin gibi
imha da, gayb olsun bazen şu dilin mahzenleri.

Emme-basma toplumunda kişiler öylesine rastlar;
serçe parmak parmak serçeye değer ancak anlamlı;
döleşî bayrağı açılan son bulutta fırtına patlar;
sivilliksiz mezar sivil oğulcuk atar, toplarsınız.

Sözcükle ‘sözlü’ye kerten, buluş hacamatı;
yan yatmış gemi, bordası batan güneş rengi
‘tarih yoktur’ düşelim. Ufkunda cırnak gecesi
otuz kış göğ'e kilitli. Kuş, uçtu uçu 'aşk' efendi.

() Nasıl bir vav ışığı çekilirse kulaktan
göz nuru sesler duyduk; hışırdamazsa boktan*

Gölgesiz varolmalar yeter — bilinmiyor bile;
beden(**) usulle vurulur; bir ney devleti üfler;
alanı boş sanan çekiç us mıhlansın yeniçerisine
Hanım Libido'm ki hiç devşirilmeye... Zulm ya hu.

Kristal sopa! Şimşir sırrı! Giyimli muşta!
O pıhtı başını ekmeğime koy.. içini ben'de oy..
Sonra başlarlar yeniden yıkamıya pirinç kanını
yazabildikleri kadar tuzak beyaz noktalı zamana.

Sen aynına göçürtülmeden önce, dirilt de kaldır da
sıyırsın ismi tecimlik; tenin ahşap ve kente kimlik
öl!harfse, ingaa! Yaşat. Sfenkse: Deş; sufiyse bırak
titrek mağara tetik ararken sığınak kılınmış muamma'da.

(**) *"Ahlak" sürçtüydü ilkin arzum dışında
kâğıt kösnül düş özlerken, dolaysızca*

N. de STAËL İÇİN GALATA KÖPRÜSÜ

"Ölmek resimdir...."

O çakılmışın bakışlarına güzellikler sunarım;
ışk'ın aldı kolayca benden kayalıklar aşkın;
ikiz limonu anda bir 'şey'cikler yapamamanın..

Hiç mi komiserliğe soyunmadın, uçan balonç sanat;
sudan uçurumu perdelenen yahudi: Gelenek sepelek
müslümanın bahane senin, çingene fırçanı temizledi.

Raga'nın gizil seyri, geçti kamudan öte canverişini;
sisinin dağılmış beynini, okyanusa hacet pencereni;
yankıya gerilmiş, kanı sıvanmış buzdağı tuvalini.

Yine de imgen soyut esrimedi, uzaklaştıkça manzara
hayvan meta düzünde büyür, keman armut ile boya;
tabut kadar yer kaplar, çınlar hayata *zôgraphia* —
yazı siz aynı lombozdan gülümserken tutuşan 2 kafa.

İyi yolculuklar, Nicholas! Dehşetrengez yolalmalar!
Her açılışta şimdi, her duvar kapı ve bir-bir-duvar!

Son uçta, gitmiş gözünün işi bitmiş ses salkımları;
olağan bir bitmemiş vak'a'nın
kırılmaz kırık çeşm-i bülbülü:
Dün ü büyü tarlasına dikilmiş gerekli 'o' olan ölü.

ÜST ÜSTE (BİNDİRME) ÇEKİLMİŞ (DAĞAR) FOTOĞRAFINA İLİŞKİN MESAFELİ MESEL

... .Bir gün *Şair Fiil'di - Nite'Kim* “şairler(in)den” bir insan topluluğuyla oturmuştu. Üzerine esriklik galip oldu, ayıttı: Biz bir kez kaz yumurtası idik; derya kenarında *Şair Fiil'di - Nite'Kim* bir murg idi; terbiyet kanadını ilk-el ana-anlatı karmaşamızın üstüne örttü; ta kim biz yumurta akından çıktık; bir kaz yavrusu denli ınga-lamalar arasında gittik ve “şair” emekleyerek kıyıda kaldı. *Şair Fiil'di - Nite'Kim* keramet nuruyla ol sözü ma'lûm edindi; zebanlardan bir sadır oldu ki: Derya kenarda, kenar da hep derya'da olsun. *Şair Fiil'di - Nite'Kim* onu işitip ürktü. *Şair Güdü'n - Yüklü'Özne*'nin önüne geldi, olumsuzlamanın doldurulmaz ruhunu olumsuzladı ve ayıttı: Bir gün “şair” hoş-hâl ola, haber eyle, ta kim hazretine varıp özür dileyim. Bir vakitte ilham'da hoş-hâl oldu. *Şair Güdü'n - Yüklü'Özne* haber eyledi. *Şair Fiil'di - Nite'Kim* yalınayak geldi ve bir leğeni ateşle doldurup, zihinsel üretken nesnesi aylak başı üzerine koyup paşmak çıkardıkları yerde, durdu. *Şair Güdü'n - Yüklü'Özne* ona nazar edip ayıttı: Çün “şairler” tarikince perişan kelâmınla özrûn dilersin; — süs'süz, fazlalık'sız, sapak/sapkın olmadığını selamete iletin; amma başın verirsin ve deryada olursun ve biz dahi ile bile birle senin ucundan gideriz ve nice asker başı başları ve ham hum şaralop mülkiyet ilişkilerine değgin ülke senin ucundan gider ve acun harabolur. *Şair Fiil'di - Nite'Kim*, “şair”in kademine düştü; bir süre sonra *Şair Güdü'n - Yüklü'Özne*'nin dediği zuhura geldi. *Şair Fiil'di - Nite'Kim*, İstanbul'da söylem geçerci ve *Sultan İktidar Bay*'ın anası onun söylemine gelir, vakit vakit ziyaretine varırdı.

Müddeiler (iddia edenler) fırsat gözlədiler, ta bir gece ki *Sultan İktidar Bay* son derece mest idi, arzylediler ki ananız “Takrir-i Fuhuş” kanununca *Şair Fiil’di - Nite’Kim*’in nikâhına girmişti. *Sultan İktidar Bay* çok huzursuz oldu ve buyurdu ki, “şair”i suya atın, attılar. *Şair Hiç’Emek - Us’Tası*’na haber erişti, bundan dolayı o da zıtlaştı, başını secdeye koydu, bir hayli zaman sonra kaldırıp dedi ki: *Yeniden Üretim Tarzı Hazretleri*’nden istedim ki oğlum *Fiil’di - Nite’Kim* kan pahası için mülkü *Sultan İktidar Bay*’ından ala, icabet buyurdu. *Sultan İktidar Bay*’a bu sözü fiştekleğiler; aşırı pişman oldu; piyade (yaya) olarak *Şair Hiç’Emek - Us’Tası*’na geldi ve bir leğen dolusu altın getirdi. Üzerine bir kılıç ve kefen koydu ve başını yalın eyledi ve meclisin en aşağısında, ayakkabıların dizildiğı yerde durdu ve ayıttı: Eğer diyet gerek işte altın, eğer kısas eyler isen işte kılıç ve baş... “Şair” yanıtın buyurdu ki, onun diyeti senin mülkündür; senin başın gider ve çok halkın dahi başı gider; biz bile sizin ucu-ucunuzdan cuppadak gideriz... *Sultan İktidar Bay*’ın varacak yol olup geri döndü ve çok geçmeden, altısı bir yönden *Anlamlayan Kırgın Kılgnlıklar Han* huruç eyledi.

1980

“UMUT, DİZGELERİN ARDINDA YATAN GİZİL ŞİDDETİNDİR”

Öfkesi şenelmış boş bir sayfanın okuyucusu için:
İstekle yadsıdığı o ıpıssız duran lirik köşecik
Ve dolaysız yaklaşımlar herhangi bir imgeyi mülklenmeyen
Gözlerine hızla ağmaya başlayan yazılı kan metinlerinden
Ters yüzü onulmaz kahkahalarla derinleşen bir kurgu salgını. 5

Sürece özne'siz kayıtlı belki, tarihi de yok besbelli
Ama eylediklerimize yakın düşen sözü de öyle güvenli
Göstererek ortadan kaldırdığı mecaza ilişen çoklukla
Sınırdan güpegündüz bekleyen azınlığa bitişen yoklukla
Böylesine kahredilmiş bir düşünceyse şiir, bilmem ne demeli? 10

Özdeşlik tanımaz parça buçuklarla yanındakini hemen tanıdı:
Renksiz bir sıvı uzayından doğup da güneşte dağılıverenler
Dağınık oluşumu dinlerken ölümden ölüme teni kakılıverenler
Gömük cumhuriyet sahtesi akli usança ilikten kusuverenler
Bir düşe uyanırken o gidilmesi gereken yeri öğreniverenler... 15

Ötede fakirleşmenin nesnesi ya da nesnesi fakirleşen bir deruni:
Hayır'layan söylevsizler ordusunda aç bellekle son nefer
Vahşi ağızla öncü atılımlar tarzına yazar, ateş almış kalemi
Eşliğinde bir üçüncü çoğul kişiye araçsız dokunmanın katkısı
Arasında tekil ayaklanan vida ve etkisi yadırganan yeni mantık. 20

Kimsen, berrak bir suyun esrikliğinde ismini ör, deneyini sürdür:

...cek zamansız kalıncaya kadar, kılılanıncaya kadar

Bir canlının çiftleşmiş çift hayatına toplu bir denklem daha

...cek zaman'sız kılılanıncaya, kalakalıncaya kadar

Umut dizgelerin ardında yatan gizil şiddetin yankısıdır elbet! 25

1976/78

Bir mektup (1980)

İşte mevsimlik cehenneme gazelhan olmuş şiirini kara okudum ve yazıyorum. Kırık aynada çılgınlığın çektiği kendi fotoğrafının arabı akıl olmuş. Su gibi akan gazel ve onun çağdaş çakıl içeriği: placenta mobium! dizgesini çatlatan estetik: su kalır, çakıl akar, diye okuyorum.⁽¹⁾

Okunaksız cenin öfkesi göz okullarında okunur kara gazel olmuş. Elbet böyle bir suyu yazan çakılını da okur!⁽²⁾

Merhaba Mustafa

İzzet Yasar

- (1) Gerçekten gazeli gazel olarak, güzeli güzel olarak, ve tabii düzeni düzen olarak ifşa ediyor ve onunla çelişen içerik, bu niteliğiyle, gözlere dolarken, tarihselleştirmeyi ve yadırgatmayı sağlıyorsun — tarihselleşmenin ve yadırgatmanın da consensus içinde özümlemesine karşı silahlı bu gerçekçilikten kıskanasiya tad aldım ve yazdım sana.
- (2) Şiirinin giderek “açık”laşmasına değil sevincim; “açık şiir” diye tutturular göz okullarında çakanlar oluyor daha çok. Sorumsuz, temaşacı hermetisme’e ya da consensus içi gerçekçiliğe düşmeden, çağdaş gerçekçiliğe doğru anlam’ın sırat köprüsünde ilerlemesi şiirinin — buna sevindim.

BU “ŞİİR”İN BAŞLIĞI ARTIK ÇOKTAN KAYIPLARA KARIŞMIŞ BİR ÖZEL İSİMDİR

Bir de soruyorsun umarsız, doğumu mülk yitimi gelen
O şeyleşmiş açık özneye: Sen kimlerde nedin, — kimse?
Uzama konuşuran parçası çoksesli kitlelerde büyürken
Yaşamaktan vazgeçtim, *ben* görünümü öncekiler yüzünden

Diyorsun, oysa konmuş mesafesi hep unutuyorsun: Varlığında
Da sınıfsal onca bedelin saklıdır — hâl’lerin, tavrın, dil’in —
Belki de zulmet elinde tek sana yadigâr son bunlardır
Düşündürölmek, kişisiz fiil çekmek ve ek, safını seçmek

Demek ki senin hemen yanıbaşında yeni bir gövde onarılır
Yüklemi sürgün yüklü gerçeğinin san’sız alçalan kıyısında
Yükselen üreticiler toplumu için çehresiz süren konuşmandır
Çün birey rahimde silintidir ve maskedir yazılı siyah ve herhangi 1

Sıkıysa dayan dayanabilirsen daha, uç, dağservi boyu kul öfke
Vakitsiz uğurlanan cenaze gibi kulakları tiz sağır edici
Ölgün saatleri kamuya ayarlı şu dinleyici akşam yelinde
Tükettiğın tüm uzak dün gizleri dönmezler gerisin geri

Ters nefeste beklemek bir başka hayattır:
Ama bilirsin kalmadı bir hayatın başka zamanı,
Sen kayıp geçenlere ilişkin kopuk isteksin
Ve suda dönüşsüz ateşe KEMİK olmuş ol sayfada

özdeş kılar biri kendini okuyucuyla
bir öteki gözlerini ödünç verir ona.

1976

MICHIGANLI ÖLMÜŞ ŞAİR THEODORE ROETHKE'Yİ OKURKEN KATLANAN SADELİK: KASIM 1975

Bir düşe uyanıyorum ve ağırdan alıyorum şiddetimi,
Öfkemi bağıriyorum baskın getirilmiş işbu sevinçte,
Fakirlik içre öğreniyorum o gidilmesi gereken yeri.

Hissederek yaşarız. Burada bilinmesi istenen ne ki?
Oluşumu dinliyorum kakılırken sağırdan sağıra ten.
Bir düşe uyanıyorum ve ağırdan alıyorum şiddetimi.

Sizler güya birliktiniz yitik oğula, şimdi neredesiniz?
Cumhuriyet sahtesi gömük bilinç sizi! İliği kustum
Usançla ve giderken öğrendim o gidilmesi gereken yeri.

Tek şiir hayatı da yeder, ama nitedir tabiatın sesçili?
Bir rüzgâr ağsın gözlerden rengârenk yıldızlı merdiveni;
O uyanсын bir düşe yeniden ve ağırdan alsın şiddetini.

İşlek Maddenin ayrıkısı mizahı yansır keskin imgelemde
Kokulu ayna ve sevdançin, öyleyse açık yeryüzünü al
Sonra safran kankesmiş giderken öğren o gidilen yeri.

Söz söz değildir yetke küllenmedikçe. Bunu bilmeliydin.
Uzak düşen her sır düşmektedir. Ve nicel bize yakındır.
Bir düşe uyanıyorum ve ağırdan alıyorum şiddetimi.
Giderken öğreniyorum gidilmesi pek gereken o yeri.

GÖZDAĞI'NA KARŞI

GÖZDAĞI ŞARKISI

“Zevk anındır ki perişanlığı cem'iyettir (mısra)” Ş. G.

I

Bu; nefse şom sarmaşan kılınç ayıklığı dizeler gölgesinde
dirimi sana götüren duygu ne? Bir künhüne erebilsen sen
yeniden salkım söğütlerdeyim, ay dolunsan en uç abece'me
bitki suretin kâğıtta çıkmaz tehlikeden heyula esintidir:

Gün daha da beter olamaz alaturanga tıfıl, kasıkları ağrır
şu bun-alan vakitlerinden. Değil-ben, az'a indirgenmiş sıfat-
sızlanmışlığından kalan bir hayvan sıfatla yazıyor, zatından
kovulmuş sünepeliğin tatlarına kılçık fırlatılmış beden/et

ile bütün/et itiraflarından açıkça kurtulasın, diye. Uykusuzluk
aygıtın bereketi böyle olukdem delicesine küfürdeten herkim
ayrılığından geriye bükünerek dönüveren sıfır atımlık nefes
yelin azık yolunda iken avuç ayasında s'es iletemez dediğim

kimsesizlik çerçevesine firavun mıhlanan yakışıksız isteğim
belli ki üfrülmüştü tabutkat bir çerçöple deniz yüzüne. Ama
önceden bikezlik söylenmiş olan edaya çiğnenmiş eli sürünce
susku bile çemremişti, apartman çölünde dar, birle alabildiğine.

II

Karanlık-kap son bir mazmun kazın aramızda; kuşkundansa beyaz bakışın konsun omuz yüksekliğinden okuma keyfinin ta körözüne. Peki O, – oyulsun muymuş bilinmez nereden çıktığı çocuklarla da arafta? Çağa köhnemiş kullanım değerinden erkleşe eklem/leşe

çoğa kesinleşmiş değişim değerinde kayıp yargılı-yorum diyetin nasıl da ipildenmiş göz zinasında çizgisizliğine. Savsöz hayır, üstüme üstlük sizlerden iş kapamam, bağımlı nesneler de olarak yalan manzaraya avrat nakışlı pazar ağusunda yekrenk karamam.

III

Sen zan san, ey iyi isim. Yarak'ı sır-özdeş aynadan indirensin ve ölüğ sınıf dölü köpük dolaşımda kan gece. Ayıbın sarkardı göl kuyuya sevdiğinin intiharını hayranca örtünebilmen için. Sonra yanılısamalar fiyatından tek'leri çift'e yediren köle;

birsam boşluktan düşkünün Esperanto düşü yüzyıllık dillenme: *Kum su para - su su meta - kum kum para*. Sümsüklenmekten sölpük Artık Zevk'i bedavadan gaspedenlerin yavşak süreler döşeğinde büyük Öteki'n üzre üşerek küçülen oğlu yomsuz bir babalanma.

IV

Düşmanbaş işbölümünün yalıtı yalıtı namahrem temellük ettiği kızlığı evli puttan anaç karmaşa fabrika, ki fahiş bayan eşya önlüğüne bayrak aç! Bir de benzerlik içdişi bela girdabında karşı ırk bellenen canın sınırsız kendinde ayruk'fendiliğini

biz karşı zırh belletilen örselenmiş bir isyanın sığ kaydında lütfen kıyısız bırakma. Bırak, o abdal kaygısı aşk'a ışık denen tırnak içine uzaklaşılarak itilen yükü anlam emanetten birlik-tenlik olanca dehşetiyle yer deprenmesine vursun, dursun. Şimdi

olduğu gibi, sahici mut kıyametlerinde kök gönlün şeffaflandır; seninle şenlikname ne'liklerinle sevişmek istiyorum, der-hal.

Dünya, gül yazıları doğan aşüfteden mektupsuz yağmalanan, kısır döngü meyvelerine bel bağlanan, pusu tomurcuklayan kuşlardır. Kip

kırılması zemini boynu kesik başıma sarmal dönüştüremem; hecesi tozan alevsiz dumanla Alevi görüşü anımsanan garip taşrada ünsüz rahim sılası harfini yanımcı arıyorum. Rumeli soluklu us öksüzü yalnızca uygun gidiş böyleliğin ve uygunsuz dönüş burdalığıyla var.

"Gam defterinin tamamı yok mu?"

1974/80

AYRILIK ŞİİRİ

Şimdi bu adam n'apar ne eder, ayrılık bir muhabbet gibi
Boynunda asılıysa? Onu tenhalık aksak giderken görüyorum
Belirsiz yuvarlanıyor, sokaklardan aşağıya ve birden
Belirsiz sonu — o orada, heceleyerek akan çeşme yolunda!
Demesinde yarar yok “Kan ayrılıkların yıkayıcısıdır”:
Tek bir korkunç sarsıntı sırtüstü yatan adamı
Dizleri üstüne getirip titretiyor, uzak cami çığlığı
Genç yıllarının topal anılarını cenaze arabasına bindirip
Uçuruma itiyor. Ona artık ayrılığın bedelini ödetmem,
Beklerim, derken bir başka ayrılık, dünyalık piçkalıtımım.
Şimdi o, bu son tarih öncesi zamanların ağır sorumluluğunu
Kamburunda ağır taşıyor. Yüklülük burjuva toplumuna alışmayacaktır.
Ayrılıklar hep boşlukta kaybolacaktır, yeni çocuk insanım,
Kara renk ayrılığı bir de ahali satın almayacaktır, para hiçkimse'dir.
Öğreniyor o, hüzünumudu gözlerinin arkasında
Kaybedilenin, ayakta nasıl durulacağını bilimbilimi —
Bir gün herkeslerin ayakta dik durması gerektiğini bilmek
Ve çok uzun ay batışları birilerininin yanibaşımızdan ayaklanacağını.
Ve düşmüş tabut tahtaları ışıkları arşınıyor,
Derim ısıklıyor, ayrılık güneş yukarı,
Az sonra parçalarımın bir parçası derin ve karanlık
Bacadan yeryüzüne inecek... Ben her yerdeyim,
Acı çekiyorum ve kımıldanıyorum, aklım ve yüreğim kımıldıyorlar,
Bütün benimle acı çekenler ve kımıldayanlar gibi, tek
Ya da bir tam, Ben bir ayrılık değilim.

1973

ADAM ANATOMİSİ

Bir çığlığa uyanıyorum — “Ben kendimim ve sensin”

Kayalar ve birçok delirmiş kavak

Gövdemin kendi memleketinde sestən sarsılıyor.

Koşuyorum ve yokluk düşe kalka yanıma sıra koşuyor.

Bir allahsız tabutu yola koyulmuş çakıl taşından yengeç,

Gecenin yakamozları pırıl pırıl gök tomurcuğu.

Cami-ölü sanki telkinimi duymuş

Sanki bir imam önde ölüm evinin ağız delikleri tıkanmış.

Ne güçlü sarmışlar paçavralarla beni!

Üstümü başımı herkesler olayım diye ıssıza nakışlamışlar.

Bilirim, duyarım elbet, ama katlanamam.

Hava kabarcıklarım hiç, hiç istemiyor boğulmak.

Kim beni testere ile ikiye bölmüş? Kafatasım dışarı uğramış göz,

İmdat, büyücek kemiklerim içerimde ney üflüyor.

Onlar dünyadan bana damıtılıyor, damla onlarda unutulmuş kan.

Ağaçlara ve kayalara bakamıyorum. Onların gördüğü manzara
beni korkutuyor.

Yolcu-kafatasının bitkileşmiş dilinden

Hançeremin ağıt yakan yangınına dinliyorum.

Ben yüküyüm yeryüzünün. Ayak sinirlerim dünyayı dövüyor,

Uzaklığımda yakın efsane konuşmaları beni ağlatıyor...

Mahzen loşluğu ancak içimi yudumlamama izin veriyor.
Güneş yağmurlaşmış kavak ve kayaların dibinden batıyor.
Gölgame düşüyorum. Ufalıp karanlık oluyorum —
Her sabahleyin sizi çağırın o karanlık ve dönmenin uluması.

EN YÜKSEK YÜKSELTİLERİN BİRİNDEN

Hiçbir şey bulanmıyor ve kaybolmuyor bu parlak bölgelerde.
Duyulan isimler belirgin hep: Pablo Neruda,
Yıldız yıldız doruklar, Macchu Picchu, gök yakın, anlamları şu
Ovalar pırıl fırıldak, soyut boşluklar kırmızı bayraklı,
Şehir ayakizlerimizin sarsıntısında kurulmuş gibi şanlı,
Yıkıntıdan yıkıntıya ışıklar, gölgede tırmanan boyumuz uzuyor.
Bizler, ağır köleler, köylüler, satılık işçiler içimizde
Beyaz dağda ayakta dik duruyoruz ve hiç unutmuyoruz —
Deneylerin ölüm'den öte geldiği son yükseltilerden biri burası.

Apansızın havada açılan bu taze bahar kokusu da ne?
Ve kimlerden damlıyor bütün bu ılık kan? Kimlerin soğuk eli
Kefenlerin yol ayrımında bize tuzak kurmuş? Biz biliyoruz.
Yaşayanların açık alinyazısında tarih öncesinin yarası var.
Öldürülenlerin hepsi sonsuzundur, varlıkları kimselerin
Uğramadığı fışkırmış ormanda yaşar: o o'dur — hem üstü aydınlık
Hem üstü örtülü topraktan doğmuş, gelincikleri kar altından tutuyoruz.

S. DÖNÜŞÜ

Sen o geçmiş günlerin çekmece şairisin:
Tabut dibeğinde düzgün çarpan kara el, yürek
içinde kefen yazmaları alacalı bulacalı.
Ölümü yaşarken yakalar gibi kol gövde soğumasında yazdığın,
yazıp da çarşafayıp damgaladığın, mührü
“cumhuriyet ailem”
adı çim sandukanın yanında güzün bitirip noktaladığın.
Yokluk! Aralanmış yeşil kapısından görüyorum.
Lale duman Osmanlı paşalar bahçesi ve
küçük boy burjuva leş kargalarının tıkaandığı ayak-
yolları mezarlıklara göçüyor.
Hepsi kendiliğinden çepeçevre bir öbürdünyalık artık.
Çıngıraklardan yapılma umutsuz yılan derisi
ay
lağımın üstünü örtüyor.
Ayna diplerinde küpkül olmuş gözyaşları içindesin.
Kolsun gömleğine kan! Kan bulanmış
dinamitlere sarılı çok damarın patlayışımı ben!
Ansızın anısız
alinyazısına denk yükselsin kalıtımım.
İnsin, insin, insin, insin ve insin,
yükseğe alçalsın, mumyalanmış devlet’li kalın bağırsak benzeri
terlemekten kemikleri erimiş
iskeletimle toprağa...

*Derler a, soluk al boşluğuna.
Duyuyoruz. Nicedir konuşuyorsun.*

Bir döl fazlalığının şiiri bu, hani şu
halkları eğlendirmek için sokaklarda satılan kör kaval,
hem üfleme hem gerçek
doğumumu unuttum gitti bile. Uykumun manzarası
okunmamış beyazlıkların derininde kalsın.

1972

•

AT GÖZÜ

Sermet Çağan

Delilik et ve kemiğimdir.

Çoktan ölüme batmış beynimin sinirleriyle
çanaktaki suretimi karıştırıyorum.

Uyanınca kan gördüğüm ayakkabılarımın içine bakalım mı?

Atın gözü benim imparatorluğumdur.

Kulaklarım göz de olur parmak parmak el de olur.

Toz ve rüzgâr damıtılmış derimi yalarken

Duy! Yağmur ve köpükten bir insanım.

Politika et ve kemiğimdir.

Hiç yoktan bütün bir çocukluğumu

gamalı haçları toprağa gömmekle geçirdim.

Hükümsüz kollarıma dökülen kız başını örmek bana yaraşır.

Atın gözü benim imparatorluğumdur.

Bir tabutun altına girer gibi kendimi yükseğe kaldırırım.

O üç tutaşkonz yedi canımı sekiz mevsimden çıkarır.

İşte o zaman her günki yarım kalmış başkalarıyım.

PARÇALANMIŞ MİNYATÜR

1

Sonraları kuzeyden esen kuşluk vakti rüzgârı muslukları
doldurdu. Karşılaştırmalı ten ve kan nesnesiydi. İki
soruda Tuba ağacına haberleştim *nasılsın marx'çı?*
Emeğin gölgesine ölümlerin düşmesi tulumları yürüttü

dedin. Gözlerin önde arkada burnunun yanında fa fi sesleri
arasında kulak kesildin. Gelemediğin günler zülüflere sarılı
cansız at örneğiydi, dedim. Yemyeşil odaya sinmiş koku
renk mi? Her çağ şiiri taht'a çıkartır ve indirir

dedi. O kapkara rahmin babası ak anayı şaşırttı, cenin
örülmüş karınca gözünden baktırdı, alacakaranlıkta ağlattı.
Gözyaşlarının üstüne doğunun tarih falını akıttı, ve
çığırıştı, ve çığırıştırdı: Halk öğretir! Halk öğretir!

Firavun azabı! Sen zencefil bahçelerinde gâvur eziyetiyle çeliştin
kuyruk sokumumuzdan linç ediyorlar şimdi bizleri! Seke seke,
çaka çaka, ayak parmaklarının ucuna basa basa gel.
Sen, civelek taburu, âmentü gemisini işleten Allahtan sürmeli, sen

Lirik, su şıptırtısı, dokuzda alan sekizde veren, sen
devlet kapısından bakan kör, sessiz sinema oyuncusu, estetik böcek,
ben neyim? Bir de sen, tabutluklara sokulan, kum torbalarının
altında dövülen,
havası boşaltılmış cam fanusun içinde dolaştırılan, kimsin?

Yuhaladı ve ikmal imtihanlarından bölüm bölüm Anadoluya ulandı.
Uyurken yıkadı ve bırak geçsin boğazımdaki basit zaman pıhtısı,
milyon, bin, bir dakika tuz ekmek parasının bilimidir
yarı toprak yarı efsane olan halk adını sana hayat öğretir!

Pişmiş tavuğun başına gelenler sersem minyatüre de gelir,
kâh gülen kâh güldüren karadenizlinin hamsisine
husyeleri kesilmiş erkek hüseyin Celâlî konar.
Cennet masalı nedir? Kan revan gömleğini müzeye kaldırıyorlar
dersin. Karşı essin cehenneme karşı güney rüzgârı!
Bir kez daha doldursun muslukları,
öpücük verin üç boyutlu doğan çocuğa,
ve kopartılmış sünnet derisinin mimberinden sevimli ruhuna fatiha.

“Fatihâ kaç olur?”

1971

•

TÜRK MOTİFİ

1. Göbek deliğinden bir karış aşağısı kına yakılmıştır —
Çelenkleri hula-hup'muşçasına çevirir Nakkaş tepede —
Üstelik sustalı keskisi karnında umma gebe kadındır —
Dilinde döndürür kulak zarı parçalayıcı bir mırıltı:

“Ölüm adına, hayatı biraz daha temiz turalım”

2. Silkip atar arzu dirimini gece sokağa çıkma yasağı —
Pıhtılaşmış mayi yüzlü gençler sürünür havuz başında —
Akşamüstü kurbağa ölülerinden bir dalınçtır su üstü —
Niye göz göze konuşamayız tanışla kekeme bu vakitte:

“Kendi adına, hiçliği biraz daha temiz turalım”

3. Bağnazlık anası. Kiminin oğlu o öldürüldü, kefen pahası —
Cennet piç babaların ayağının altında ve kayınca gün
Saymaktalar ellerinde yitirilmiş kızlarının zıbınları —
Öpüp koklamada anılar bir karangu kan duyumu güzelce:

“Kurban adına, ölümü biraz daha temiz tutalım”

4. Binbir renk hayvan sertlikleriyle bir ergen beden
Daldırıyor söndürmek için yanık kafasını kurnaya
—İçinde boğulunulan hamamı hiç çıkarma aklından—
Ve ters taklaya düşmüş feleğin sillesine uğruyor:

“Atılmışlık adına, mevcudu biraz daha temiz tutalım”.

1971/93

•

KİMİ SORULARA KİMİ YANITLAR

PROJE

Soruları soran: Ahmet Soysal

1. Bir devamlılık olarak *proje* sizce nedir? (Geleceğe dönük bir devamlılık anlamında *çaba* olan *proje* sizce nedir?)
2. Devamlılık'taki *birlik* nedir? (Yoksa çokluktan mı söz etmek gerekir?) Bir *soru*'nun dikkati midir? Bir *fantazm*'midir? Bir ya da birkaç *imge* midir? Başka...?
3. *Proje*'nin zorunluluğu –zorlaması– nereden ileri geliyor? *Proje*'nin sabrı ve sabırsızlığı nedir? (Çünkü *Proje* bir Arzu'dur - Arzu nasıl Sabır olabilir?)
4. *Proje*'de estetik kaygılarla etik kaygıların payı nedir? Bir bakıma bireysel ahlakın doruğu olan *proje*, başka insana yönelik sorumluluk ahlakını içinde nasıl barındırabilir? (Tabii, sadece etik *proje* olan bir *proje*'yi de düşünebiliriz.) Başka insana aldırışsız olan bir *proje* ne ölçüde zorunludur?
5. Başka insana açık olsa da, *proje* esasta yalnızlık değil midir? Öyle ise *proje*'nin bu esas yalnızlığını ve sessizliğini açıklar mısınız?
6. Sessiz ve tek tek *proje*'ler arasında bir buluşma nasıl olanaklıdır? *Ortak proje* ne olabilir? Tek tek *proje*'lerin oluşturduğu ortaklığın ölçütü ve anlamı nedir? Nasıl bir ortaklık oluşsun ki hem herkes kendi eşsizliğini koruyup “kendinden” çıkabilsin –ortaklıktaki başkasına açılabilirsin– hem de *ortaklığın bütünü* kendi özelliğini koruyup kendi içine kapanmasın –ama başka insanlara açılabilirsin?

PROJE KONUSUNDAKİ 6 SORUYA BİR MELEZ YANIT

...“Proje” yığılmıştır; ezelden beri bir öbek halinde, yalama olmuş kilit altında tutulur. İter kapıyı içeri girersiniz, öbekten bir kâğıt çekersiniz, on yıllar öncesine ait şu belgeyi okursunuz: “Altmış-larına merdiven dayamış bir karı-koca, yüksek balkonlara bakan yüksek balkonlarında, karşılıklı rakı içerek oturmaktadırlar (Ka-dın, hayatı boyunca altı kez intihar girişiminde bulunmuş, ama her seferinde son anda kurtarılmıştır). Bir ara, karı-koca arasın-da ne geçerse geçer (buralar karanlıkta kalmış bulutsu noktalar), adam sofradan kalkar, karısının gözlerinin ta içine bakarak “İn-tihar öyle edilmez, böyle edilir” dedikten sonra, balkon parmak-lığına doğru koşarken ecel sözünü (“Anne yanına geliyorum!”) haykırır ve boşluğa kırlangıç stilinde sıçrar — Aşağıda, bugün “proje soruları”na muhatap olan “o”, akrabası adamın dağılmış kafatasını ve pelteleşmiş beynini gazete kâğıtlarının içine top-lamakla saatler geçirir (tabii, müntehirin gözlerinin aranması da, geceleyin el feneriyle olur) vs... Kısacası, olası “proce”, belki de sıçrayarak anamızın yanına gitmektir bellekte ve gerçekte. Çünkü sürekli olarak akarak gidip gelen huni-belleğin kısılma noktasındayız (derilgeril). Hatta içindeyiz; anılar bütün delik rüyalarımızın uygunluklu yerinden fıskırıyor (üzülbüzül). Üste-lik, her bir anının algıya girişi hiç çıkmıyor ki! Zamanla zamanda uzaylaşmak istiyoruz, oysa elimizde kala kala bir ego’cuk süre kalıyor (Etrafını varlığın çevrelediği bir boşluk. Daha doğrusu, varlığın içine oyulmuş bir boş suret: *Bir hiç’in çevresindeki saf içsel yanık* ya da). Onu da ortadan kaldırmak, örenin örenini ha-vaya uçurmak için, bir tarafı eylemsiz vücudumuzdan bir imge çıkarmayı tasarlıyoruz, eyleme yakışır ve temsil yeteneği gücül

varlıkta varoluş’lu (Çıkan imgenin arkasında, okunması gereken farklı bir imgenin mevcut olduğunu bilmem belirtmek gerekli mi?). İşte bu uğrakta beliren ne (“Belirme yerlerinin sayısı arttıkça, türlü biçimlerdeki varlıklar da çoğalır. Demek ki varlık çok değil, belirme yeri çoktur”)? Bir devamlılık mı? Pek sanmıyorum. Bunu söylerken, gerçeğin (gerçeğe tam uygunluğun) sürekliliğini ve benzeşikliğini sorgulayan, ekran-pencereyi eksenleriyle yerinden oynatan ve dolayısıyla dikizci seyirci gözünü hüsrana uğratan çağcıl sinemanın kimi kalburüstü örneklerini düşünüyorum. Bakın nereden nereye geldik. Gelebildik mi? Dikmeden şu yazının etekliği burada sıyrılır mı? (Çıkart o kumaşı, askıya as ve sadede gel!). Puslu karşı kıyıya çarpıp geri dönen yankısı: “Tutku” (“Proce”nin tersi midir?). Frankların “Passion” dedikleri asıl (Sözlükten bakıyorum: *Dişil* 1. Aşk; sevgi 2. Tutku, ihtiras, hırs 3. Coşku, coşkun duygu, büyük duyarlık, heyecan 4. Öfke, kızgınlık 5. Yobazlık, bağnazlık 6. (Büyük harfle) İsa’nın çektiikleri; İncil’de İsa’nın çektiği acıları anlatan bölüm). Pekâlâ, “İnsani arzu zaten başka’nın arzusudur” tanımına kulak vererek, “passion”u (“çile”si de içinde) ayrıca alalım. Böylelikle dışarıdayız (dıştan dışa) sayılır; giderek iyice açıklardayız, “yarılmış”: Bilinçdışı arzu’da, dileğin altında akıp giden, “proce yüklü” bir artıgız (güneş renkli karantina bayrağı çekmiş) artık. Ayrıca arzu (“güç istenci” mi?) bize kendini çektiye çektiye (çok çekersek rahmet yağar mı?), sabırla koruk helva olmuş, dut yaprağı da atlas. Yaa! Bir de, sessiz görünmezliğinde insanoğullarının ortak acı çekme var(mış). “Proce”nin öteki adı da bu durum mu? “Estetik”i bilemem. Bir şeyi becerebildiğince keşfetmek (insan ile “insan” arasındaki varlık perdesini kaldırmaya çalışmak anlamında da) söz konusudur yalnızca galiba ve kaos çıkışlı. Ama “proce” etik bir zeminde yürürse yürütülmelidir ancak. Öyleyse vazgeçişini gerçekleştiririm; mana’nın sözdizimsel hayata geçmesini hızlandıralım (basiretimiz bağlanmasın) ve birbirimizin kadrini bilelim.

Unutmadan: Özel mülkiyet ilişkilerinin egemen olduğu bir dü-
zende, insan kardeşlerin ortak oldukları tek şey (“proce”) ana
karnıdır, gibime geliyor. Gene de: “Kendi kişisel hayatı için yaşa-
mıyor, kendi kişisel düşünüşü için düşünmüyor. Ona öyle geliyor
ki, bir ailenin zoruyla oluyor yaşayıp düşünmesi. Yaşama ve dü-
şünme gücü bakımından ailenin kendisi gerçi alabildiğine zen-
gindir, ama işte bilmediğı bir yasa gereğince bu aile için bilimsel
bir gereklilik taşımaktadır. Bu bilinmeyen aile ve bu bilinmeyen
yasalar yüzünden kendisine el çektirilemez.”

1991

ATIŞ SERBEST BİR SORUŞTURMA

Ahmet Soysal – *Çok şey birden başka türlü ortaya seriliyor, şeylerin alışılmış eklemelenmesi söküldüğünde: şiirin olguları açıklaması- kendini karartmak pahasına. Olguların suçuna değişiyor eli şairin: her hamleden sonra, yapışan pisliği atmak için bin hamle... Dili sevmiyor, saflığa inanmıyor, her an batmamak savaşımını sürdürüyor bütün bilinciyle, bütün umutsuzluğuna rağmen. Ya tek çare kısır döngüde -ki kimse el ele değil- çığlığını atıp, anlaşılmaz biçimde gülüp, olmayan göklere doğru sövmekse?...*

— “Zihnimin yüzünü göstermeye hakkım var, ama reçetesini uydurmam gerekiyor önce.”

Bu cümleden yola çıkarak, sorunun karşılığını, zangırdayan parmaklarla fitilinden açmaya başlayabiliriz. Ama, kafamı kuralayan bir-iki noktaya değinmeden geçmek istemiyorum, ilkin: “Olgu”nun ta kendisi olabilmek uğruna, kendi varlığını sözün varlığıyla karıştıran, öznesi olanaksız bir şiirden “olguları açıklaması” beklenebilir mi? Kestiremiyorum doğrusu.

Bir de, -evet, ama, peki, ya

“kendini karartmak pahasına” biraz daha sıkarsan hayat pahasına olursa?

(Demek, hep “suçluyuz yaşamaktan”;

Belki de, hiç konumumuzu “yaşamamaktan”).

Geçen olgular şairin kafasına ne denli sert vurulursa vurulsun, yalnızca kimi yasaları araştıran o el kalır çekiç tutan havada (“Bütün yasaları çakmak yararlı değildir”).

Yasa 1: Kendi üzerine eğilircesine, dilin görünmeyen gövdesine eğilme çabası içinde olacaksın.

Yasa 2: Bir zenci çocuğu, nasıl yüzündeki siyahlığı zaman zaman bir beyazlık hissi gibi algılasa; ya da

“deli gibi iyi” bir insan, “deli gibi iyi” bir kişilikle,

“deli gibi iyi” bir sevişme sonrasında,

“vehamet! vehamet!” diye bağırarak hüngür şakır saatlerce ağlarsa... İşte, sen de böyle bir “safılık” içinde yaşamaya çalışacaksın.

Yasa 3: Kendi kendini batırma savaşımını, bilinç içinde, bütün gemilerinin dibine kibrit suyu döküp yakana kadar sürdüreceksin.

İç’ten dış’a (-dışa) doğru yapılan yolculuk-eylemleri sırasında, “umutsuzluğa düşüp” gönüllü ölümü seçen arkadaşlara aydan el sallandığına birkaç kez tanık olmamış olsaydık; insanın kendi nefsiyle uruştuğu, savaştığı, tokuştuğu cihat-ekberi’ni umutsuzlukla ileri sürme uğraşında (hartu hurtu) direnebilir miydik?

Toplumun üzerine abanarak kapanan, büyük bir olasılıkla hâlâ ithal edilen bu devletçikler kurumu silsilesi sürgit durdukça; “olmayan gökler” dahi anlaşılmaz bir biçimde güldürtmüyor, ağız dolusu sövdürtmüyor, şehvetli çığlıklar attırtmıyor insanoğlu’na...

turgay özen – *konuştukça bırakılır hayat. uzaklaşır senden. ilk tuttuğu an, şimdi olacaktır. yazılanındır o. çentikleri ile hızlanır kendine acının yüzü. okuyamazsın. istediğin bu mu. birdenbire gelmektir sonra tam ölüm anında bir çocuğun bütün bekledikleri. bulutsuzdur gökyüzü, o gün, ışık içinde kalmak nedir. cezanın içinde. parçalanmıştır cesetin. yazı bütünler mi herşeyi. korkakca mı, olsun. gidip gelirken an, nedir bizi belirli kılan. birbirimiz için söylüyorum bunu. çok kısık bir sesle bir ayna anaya yaslanarak. kırılınca bizim de parçalanır mı yüzümüz.*

—... sessizliği önceler sessizlik. Ve H₂O dışında, hayatın ne olduğunu kim bilebilir? Ama bilinçdışı ölümsüzdür, derler. Hem nefis çoğulcu yapıdadır. Öyleyse, yazmadan, gülümse. “O sensin”. İnsan ruhu hızlanırmış yaratmak için tavşan deliğinden aşağı - - - - -

düşmekle düşmemek arası askıda kalmış, oldukça belirsiz bir sallanış; kodes kapıları kadar saydam sözcükleri alttan hoptan bir titreme... Çentikleri ile yavaşlar “düş babam düş” ağır acı; yüzü tünel gibi düz, sonra birdenbire dikleşen. İskandili izlersek, okuyabiliriz ölçerek: *Katafalk*. İçinde karanlığı kemirir her sıradan kıcı. Uzanmış kafasında Karagöz’ün meşhur işkembesi. Görüş alanı kısaldığından gözevlerinden içeri akmaya başlar ışık... (Aşka kitsch olunan, heyecan şokları yenilen, o uzun heceli mutlu başlangıç gününe hamt olsun!)

Buzul çağına çıkmış sanki, basamakların hepsini aynı anda ayrı ayrı tutmaya çalışan, bir yandan da teberle atmosfere s’onsuzluk işareti kazımaya çabalayan bir et yığını. ‘Oyuncu maskesi’ donunun çamurlu kıcı herkesce görülen şamar oğlanı bir ‘gizli yırtık’. Oyma aygıtı bir bun görüntüye gelemes bu yüz’den. Yalnızca, tek bir harf değişikliğiyle cezası dönüşmüş eczaya, açılır-kapanmaz bir tamu’ya iner Osiris merdiveninden.

(Yeni bir oybirliği adına, “Serencam” yazılı pankartı yükseğe kaldıralım)

Bu gelinen mekânda (nereden?), artık yazının kamu –hep, hepsi, bütün– beklentisi söz konusu edilebilir mi? ki “bütünlesin her/şeyi”. Üstelik, belki de yoktur:

O gidilen tarihte (nereye?), ayva türleri ürperir bir “ayna ana”nın. Arkası bakışımızdır, dosdoğru bedende yeşeren meza-ra, döl-yatağına; camgöbeği çiniden gökkubede beliren ters bir soru işaretinin çengeline takılı hedeften uzak soru işaretlerine;

zaman boyunca korkunç yer deşiştirdikçe zevkle kızaran, kim-
ya yüklü, doğa tümleyen, hak mezheplere aykırı, ondurucu ve
olağan bir şiddetli üst hayat'a...

*Yavuz Tanyeli – Arızalı sanat ile, sonsuzluk arasındaki bağlan-
tısızlık, bir artık-enerji midir, kültürsüzlük öfkesiyle birleştiği
noktalar var mıdır? Detaylarıyla ve günümüzden örneklerle
açıklayınız (yazı ile).*

— “Arızalı sanat” derken neyi kastettiğinizi anlayamadım
açıkcası... Eğer söz konusu etmek istediğiniz “psikotik sanat”
ise (ya da “psikotik söylem”), üzerine filolojilerimizde doğentlik
tezi yazılması gereken; karasevda güneşi deliklerinden yayılan
bir tahtası kesinkes eksik beynimize çarpıp bilmemkaç boyuta
birden dağılan o ışın-olgu’yu, size çok kısaca şöyle özetleyebili-
rim: Anlamı (tam olarak) saptamanın olanaksız olduğu bir söy-
lem “psikotiğin söylemi”dir. Dolayısıyla, bu söylemin hamallığını
yapan alana da, kabaca “psikotik sanat” adını verebiliriz... Soru-
nuzun geri kalan bölümlerini, son aylarda yaşanan şizoafektik
bir psikozun etkisinden yeni yeni kurtulmakta olan bir tanışın
tedavisiyle, bugünlerde yakından ilgilenmek zorunda bırakıldı-
ęım için, şimdilik yanıtlayamıyacağım. Yerine, “Hastayım - - yaşı-
yorum...” şarkısını (Udi Hırant bey'den) söylemek isterdim usul
usul kulağınıza. “Kaygusuz” elimde ve derin komada... Gene de
kabul. Son bir örnek yazı ile:

*Herkes, kabuk özünü bağlayıp gelince
Sert, çıkarır oradan gururlu bir düzge.*

Ufuk Üsterman – “Kadın” oluşla yazı-şiir arasında –ki duraklarda durup beklediğin– bir cümle söyleyebilir misin?

— Bir cümlemin tekrarının üç cümle olmasına izin var mı? (Sorunu gerçekte pek iyi anlamadan yanıtlıyorum. Artık kusuruma bakmazsın umarım ve senden bu cümlelerin kurgulanmasını rica etsem, yapar mısın?)

Cümle bir; “Aynasını kırıp parçalayan kara bahtlıların görüldüğü yerde, can kuşumu uçurun canım ahiler!”

Cümle iki; “Öksüz bir kız, su borusundan kayarak evi terk ediyor.”

Cümle üç; “Şiir memeden kesileceği zaman, şair göğsünü karartır.”

Yaşar Çabuklu – Şiir-disiplin ilişkisi konusunda ne düşünüyorsun?

— Bu soruna ancak bir “edebiyat kurumu” elleştirmeni (şiire de yasa/k koyanlar yani) yanıt verebilir, sanırım... Ama şu kadârını söyleyeyim: “Şiir-disiplin konusu”nda iki-yüzlü bir durumla karşı karşıyayız: Yüzün biri “terketmek değil, daha fazla disiplin” derken; öteki yüz, “bu disiplin-cezasını çekmeye mahkûmsun!” der. Sezeceğin gibi, bendeniz bu ikinci yüze çatkın olmaya çalışıyorum... Ayrıca, disiplinin (sıkıdüzenin) dayatılması, kafaya kakılması, bilebildiğim kadarıyla, bu bütünüyle kutsallık-dışı ve geçirgen işle meşgul olanların kalemini köreltir, zaten zor koşullarda kımıldayan imgelemine dumura uğrattır. Ve yedi vakte kalmadan, birileri sizi dört kollu imam kayığına bindirir, gideceğiniz yere kadar göbek ata ata eşlik eder... Şiirin herhangi bir sıkıdüzene örnek oluşturabileceğine de inan(a)mıyorum.

Orhan Koçak – *Tangur tungur, takır tukur, gırr, tzktt, bam, bom, pofff... Dissonance'ı artık geri dönülmesi mümkün olmayan bir imk nsızlık noktasına doğru götürdün. Pekâlâ. Ama dikkatli ol: Bu noktada en küçük yumuşama bile, en hafiflikleşme bile, bir geri adım olarak görünecek. Ama daha ileri gitmek istediğinde de (ki istemelisin,        ir de kapitalist şirket gibidir: Büyüme-diği zaman k   l yordur, ilerlemediği zaman geriliyordu) en çok ihtiyaç duyduğun, vazge emediğin şeyleri yitireceksin: Belli bir sosyallik, dostlarının “aferin”i, konuşma, en çok da konuşma. Bunlarsız, kakışımın da bir değeri, bir gereği kalacak mı? Kakışım, aslında konuşmanın konuşma olmadığını göstermenin de tekniği değil mi? Bu yüzden de her zaman konuşmaya (gevezeliğe) ihtiya ı yok mu? Konuşmayla, anlaşmayla gırgır geçmek için bile, tatlı tatlı konuşmayı becermek gerekmez mi, becerir görünmek?*

Burda bir örnek vereyim, senin de en sevdiğin şairlerden biri: B. Necatigil'in en iyi şiirlerinde, bütün kemikleri kırılmış bir gövde vardır. Kırılmış kemikler, birbirine sürtünerek gayri insani sesler çıkarırlar, sesin de ink r  olan sesler; gövdeyi, eti delerek dışarı da fırlar bazen bu kemik parçaları. şiir, cisimleşmiş azap haline gelir. Ama bir noktada, bu kırılmış gövde, yerinden doğrularak tuhaf bir dansa başlar, bir azap dansı, sağlıklı gövdenin yapamayacağı, ancak bütün kemiklerin kırılmış olmasıyla elde edilebilecek bir “esnekliğin” gerçekleştirebileceği bir dans, bir azap dansı belki, ama yine de bir dans.

Ne diyorsun, ha? Ha? Ha? Ha?

— ... imdi Orhan, en sonda söylenmesi gerekeni en başta söylüyorum: Bana yönelttiğin soruyu (özellikle sorunun ilk uzun paragrafını) aynı üslupla (ya da edayla, tarzla, tavırla - - hepsi bir) bazı “majör şairler”imize sorsaydın (sorabilir miydin?) çok daha “manalı bir iş” yapmış olurdun...

Geçelim ve gelelim “dissonance” meselesine: Sorunun hemen başında “çıkardığın sesler” eğer dissonanz’ı betimliyorsa, müzik konusunda kendini tam bir kara cahil addeden ben, meğerse yalnızca cahil sayılırmışım. Çünkü çat-pat okuduklarımdan bilebildiğim kadarıyla, örneğin Ragıp Gazimihal’in Musiki Sözlüğü’nde dissonanz’ın karşılığı şu: İki sesi kulakta tek bir sesmiş gibi tam tesirle uzlaşık surette kaynaşmış bulunan konsonanlığın aksine olarak, *dissonanlık* (Dissonan: Lâtince, *dis* - çift, çatal ve *sonare* - ses çıkarmak, kelimelerinden birleşik: *Dissonatia*), iki sesin “kulaktaki farklı tesirlerini kaybetmemiş olarak” birleşimidir. Ve karşısı da (daha doğrusu, derece farkıyla dizideki bir adım önce-si) liriklik falan değil, “consonance”dır. Konsonanz kelimesinin içyüzü kökünün etimolojik anlamında görülür: Lâtince “*cum*” (-ile) ve “*sonore*” (-ses vermek) kelimelerinden bileşiktir: *Ses verir ve nefsiyle uzlaşıktır* demek ister. Kulakta *tek bir ses imi* etkisi uyandıracak surette gayet iyi kaynaşık iki ses bir *konsonanlık* (-konsonans) vücuda getirir. Aksine olarak, birleşince sertce bir hâl edinen iki sesin müphem etkisi de bir *dissonanlık* (-dissonans) teşkil eder...

Yukarıdaki paragraftaki terimlerin yetersiz kalan yönlerini, Anton von Webern’in 1933 yılında Viyana’da verdiği derslerin bir bölümünden aldığımız cümlelerle biraz olsun kapatmaya çalışalım şimdi de: “(...) ilk olarak Schönberg dile getirmişti: Bu nota komplekslerine konsonanslar adı veriliyor; ancak çok geçmeden dissonans denilen üst armonik ilişkilerinin birbirinden uzak oldukları ölçüde güzel duyulduğu anlaşıldı. Buna rağmen

konsonanslarla dissonanslar arasında temelde bir ayrım olmadığını, bunlar arasında yalnızca bir derece farkı bulunduğunu anlamalıyız. Dissonans yalnızca dizinin bir ileri adımıdır ve dizi ondan sonra da devam eder (...) Konsonanslarla dissonanslar arasında temelde bir farklılık olduğunu düşünenler yanılıyorlar, çünkü bütün mümkün sesler doğanın bize sağladığı seslerden çıkar - ve de böyle çıkartılmışlardır. Ancak kişinin doğadaki bu seslere nasıl baktığı önemlidir.”

Şiiri “kapitalist şirket” modeline benzeterek tanımlamana da şaşırdım. “Yitiren kazanıyor oyunu” nasıl olur da büyür, küçülür! (Şişme bilmemne mi o?). Sonra, “şiirle keçileri kaçırmamak için uğraşan biri” olarak, marka-şairler’i de sevmem, pazar-lideri şairleri de! Sol medya (reklam) dilinden ise hiç hoşlanmam. Hele “gırgır”dan nefret ederim.

Behçet Necatigil bey konusundaysa şunu belirtmek isterim: Kendisi, özellikle *Divañçe* (1965), *İki Başına Yürümek* (1968) ve *En/cam* (1970) adlı kitaplarıyla hiç kuşkusuz çok cins bir şairdir (bunu bir okuyucu olarak söylüyorum). Teşekkür ederim. (Görür, yazar, çekilir bir ayın / Gelgitlerde yönetmesi denizi - - / Susar, bekler ve tekrar / Ve boyuna hatırlatmak kendimizi / / Bu yatırım, sonunda yatır - - / Sonra onlar hatırlatırlar bizi.)

Evet; kötü yazmaktan korkmayan, ama kötü dans etmekten korkan şairlerin kimisi, nefsiyle uzlaşmayarak, *bütün* kemiklerini kırarak (kıрма işlemi dizlerden başlayabilir) ve çatal sesler çıkararak *da* şiir yazar, yazmalıdır (Ayrıca, bugün, öteki türlü şiir nasıl yazılır, merak ederim).

Ne diyeyim? “Varlık koyum’um tehlikede” derim (senin anlayacağın, çevresine müthiş “sosyallik” saçan bir tip olduğumdan olsa gerek, işsizim). Ah! Ya! Hu!